

1846

1. I thought that
of that night for
the first time
by a man and
I thought that
I had been
for the first time
of that night
of that night
of that night
of that night
of that night

1846

of that night
of that night
of that night

Bemærkninger

§ 133 - 150 -

ved Statsraad Vogts Udkast
til et Capitel i Criminalloven,
om Deelagtighed i Forbry-
delser, dat. 24 Juni 1829.

Da der i dette Capitel ei al-
ene handles om dem der befale,
leie, snue eller forlede Andre
til at begaa Forbrydelser (s. § 133-
134-137-39.), men ogsaa om Med-
hjelpere, (s. § 135-136, 144-148.) om
Stempling (s. § 140-143.) og om
forsømt Anmeldelse, saa kunde
det synes, som Overstenisten
var for indskrænket. Det be-
stilles derfor, om det ikke vil-
de være bedre at inscribere
Capitlet saaledes:

"Om Ophavs- og Hovedmænd
i en Forbrydelse, samt om

dem, der som Medhjælper (*)
Medvidere eller paa anden
Maade deeltage i samme.
Vel indvinder jeg, at Udbrin-
ket "Deelagtighed" sensa latisfi-
mo indbefatter boade Ophavs-
og Hovedmand, som naturlig-
vis sage den virkefonte Andell
i Forbrjdeljen Udförelse og alle
de andre, som paa en eller an-
den Maade dermed befatte
sig; men siger man Ordet i
en mere indskrænket Betjødning,
saa forstaaer man dog derunder
neppe Hovedmanden eller den,
som udföerer den egentlige
Forbrjdeljes Act, og med

(*) Man kunde maaske her til-
føie: "Hælver;" thi uagtes man vel
efter den gangse Talebrug, naar der
handles om Hælver, egentlig kün-
menes dem som understötte Tj-
vel, saa antager jeg dog, at Or-
det rettelig kan bruges om Enhver,
der understötter hvelken som helst
Forbrjdelser, efter at han har begaaet
et en Forbrjdelse.

Kænskjort hertil burde det, for
at undgaae Ulydelighed eller
Forvirring i Regulerne, være
det hensegtsmæssigste at gjøne
Overskrivten noget mere om-
fattende. Paa Grund
af det Foranførte formener
jeg Capitlet burde begjinde
med en saadan Bestemmel-
se, som den der indeholdes
i det Hannoverske Udkast § 63:

"Alle Deltagere i en
Forbrydelse, Optraus-
mand, Medhjælper,
Skalere og Medvidere
ere Straffelovene under-
kastede."

ad § 133 og 135. Disse Bestemmel-
ser ere omtrent de samme som
indeholdes i det Hannoverske
Udkast § 64, og det forekom-
mer mig fornømt, ved at
følge samme, har dem

meres samlede. Denne S
ligger omtrent saaledes:

"Som Opbudsmand til en
Forbrydelse anses:

a. Enhver, som umiddelbar
har bevirket ^{og} Forbrydelsen
ved en af ham selv foreta-
gen Handling.

Fremdeles anses som Op-
budsmand og straffes, som
om han selv Gjerningen
gjort havde, Enhver:

b. som forfættelig har gaaet den,
der har begaaet eller for-
søgt at begaae en Forbry-
delse, saadan Hjælp,
uden hvilken dens fuld-
bgyrdelse ikke vilde have
vaeret mulig.

c. som forfættelig ved bestemt
og omstændelig Tilnaadel-
se, ved Betaling, Beløn-
ning eller Løfte derom,
ved Magt, Truedse eller

Befaling, ved forfølgelig
Foranledigelse af og Ben-
nyttelse af en Vildfarelse,
se, ved Oprøkkelse af
og Benyttelse af en Lidens-
skab eller Sindebevægelse,
se, eller ved Forførelse
har bestemt Gjærnings-
manden til Forbrydel-
sens Udførelsen."

ad § 134. Jeg synes, den der med de an-
førte Motiver havde formaaet
et en Anden til at begaa en
Forbrydelse, burde endog straf-
fes haardere end Gjærningsmanden
den ^{hvis denne} havde ladet det blive
ved Forføjet. At han ikke
kan faae nogen mindre
Straf, følger formentlig af
hvad der er sagt i Bemærke-
ningen ad § 133 og 135 under
Lit^r b.

ad § 136 Iaa lange Slagsninge staa under

Fædrenemagten, Anøer jeg denne
deres afhængige Stilling bør
komme dem tilgode uden Hens.
sigt til Alderen, som det maa
stee i det Hele turde være ret-
test, ei at berøre. Hvorvidt
det Respektforhold som skul-
de finde Sted mellem Høis-
bond og Tjener i det anførte
Tilfælde bør kunne tjene til
Undskyldning for den sidste,
er et vanskeligt Spørgsmaal;
da det imidlertid især maa
ankomme paa, hvorvidt det
kan oplyses om deres afhæn-
gige Stilling har virket paa
deres Beslutning, og dette i
Slutningen af Paragraphen
er sagt, saa Anøer jeg Udtryk-
kene "eller Andre, hvis Høis-
bond han er" kan blive
staaende. Forøvrigt fore-
flaas S^{tes} konstrueret saaledes:
"Konbrjderenens Høis træ"

de under hans Tilfjyn og
Bleiv staaende Slagtinger
i det nedstigende Linie, hans
Fosterbarn, Mjndlinge de
ser Andre hvis Førefatte
eller Hens bende han er,
straffes, hvis de befindes
at have ydet ham saadan
Hjelp til Forbrjdelser Ud-
førelse, som i § 134 under
Litr. b anført, kun som
Medhjælpere efter § 145,
medmindre det efter Om-
stændighederne maas
antages, at deres ophæn-
gige Stilling er til hin
Medvirkning har beve-
get dem."

ad § 134. Intet er bemærket uden at
Udtrykkene i Begjndelsen
af § en maaskee kunde gives
saaledes:
"Arstjæfteren tilregnes

ei alene den Gjærning, som
han udtrykkeelig og navn-
lig har erklæret at ville
have udført, men ogsaa" der

ad § 138. Herud Sæt at bemærke j. Hann § 61, 1)

ad § 139. Her troer jeg ikke heller, noget be-
høver at tillægges. — (j. Hann § 61, 3)

ad § 140. Enig i denne S. Her indstilles
følgende Forandringer:

1, Om ikke Begyndelsen kunde
construeres saaledes:

"Have to eller flere Perso-
ner besluttet i Fællesskab
at udføre en bestemt For-
brydelse" o. s. v.

Det henstilles derhos om det
ikke maatte anses rigtigt
at tilføie de Udtrykke som
sendes saavel i den Bayerske
Lov (j. § 56.) som i det Hannover-
ske Statut (j. § 69.) "af fælles
Interesse"; de kunde da til-

sattes efter Ordene "i Fældes-
skab" saaledes: "og af fældes
Interesse."

2:; at Slutningen: "som der-
for i Loven maatte være
satte", saaledes forandret:
"som derfor i denne Lov
maatte være bestemt."

3:; om ikke Complot eller
Sammenrottelse vilde være
et bedre Udtryk end Stemp-
ling, ~~##~~ hvorved man egen-
lig tænker sig et opnørstet
Forslagende seditio, ~~##~~ ~~##~~
Saaledes beskriver Ordet i
Wejles jurid. Glossarium.
Efter 6-4-3 maa Ordet betyde
de Sammensværgelse med
Kongens Person. Ordet Com-
plot er vel ikke norsk,
men det er heller ikke tydt
og benyttet ikke desdomin-
ant baade i den Bayerske
Lov og det Hannoverske Ud-

Complot. 29 juli 1756 § 618. § 16. Nov. 1763
rolle for sammen. § 16. Nov. 1763. § 21. Aug. 1813 § 11, 12.

part. Den egentlige Betjæ-
ning af Complot er at det
er un mauvais dessein for
mê entre deux ou plusieurs
personnes, og som kan gaa
ud paa hvad det skal være.
Jeg stemmer derfor paa dette
Ord.

ad. § 141. Ordet Stempning forandres
til Complot, hvis Bemærkin-
gen ad. § 3 ad. § 140 befuldes, og
derhos formener jeg at § 142
(i Haarn: § 72) kan indrages i
denne §, hvorved den vil de
komme til at lide saaledes:

"Har en Deltager i et
Complot ikke medvirket
til den aftalte Forbrydel-
ses Udførelse eller hjulpet
Gjerningsmanden saaledes
som i § 140 er sagt, skal
han dog straffes efter
bemeldte §, om Complottet

af ham er anstiftet; men
hvis han er simpel Deeltæ-
ger deri, sneffes han blot
som for Forsøg. hvorved dog
maa tages i Betragtning om
han senere har forandret
sin Bestemmelse, og derom,
før eller under Udførelsen,
højdelig og bestemt har in-
decretet de øvrige Deeltæ-
gerne."

ad § 143. Indet at bemærke, uden at Ordets
Stempling forandres til Complos,
og at Smaafket kunde begynde
faaledes.

"En Deeltager i et Complos
friskages for Straaf, naar han
er for."

ad § 144. Enig heri, kun indstilles om
ikke det a kunde med-
tage en Forandring og kom-
me til at gøre faaledes:

"hvis han, enten før eller
under Forbrydelsens Udforelse
har lovet Gjærningsmanden
at skjule ham og hans Gjer-
ning, eller forbundet sig
til at yde ham lignende
eller anden Hjælp naar
den var fuldbrændt;"

Det forekommer mig nemlig som
de Udtryk der staa i Udkra-
ftet, "han skjult eller bundet
sig til at skjule ham" ere
alt for indskrænkede

Og saa end Lidt d. tillader
at foreslaae
jeg mig følgende for ændrede
Construction:

"Staat paa Vagt, eller ud-
spioneret Heiligheden medens
Forbrydelsen blev udført."

ad 145. Indet at bemærke.

ad 146. Enig, kun at 5ten gives saadan
Begyndelse:

"Kan en Medhjælper godt
gjøre, at han opv."

ad. § 147. Enig, kun henstilles at Ordet
"efterkomme" forandres til
"opfyldt".

ad. § 148. Da det er faare vanskeligt
at komme efter en Andens Med-
liver, og den Tirade, at den
Skjældige skal slippe med
Fangsel eller Bøder, om han
blot har begaaet de omtalte
Handlinger for at tjene den
Skjældige, let kunde gjøres det
umüligt at komme ham videre
tillivse, saa snar jeg denne
Tirade bör udgaa. Hand-
lingens Tilregnelighed synes
mig ikke at blive mindre
derved at jeg heller for at
befordre en Andens Interes-
se, end om det skeer for
min egen, og nogen Interesse

vil der desuden vist altid fin-
des at ligge til Grund for en
saadan Handling, om det
saa ikke er anden end at in-
sincere sig hos Gjærnings-
manden. Antages dette,
saa vil det Indvirkende gaae
ud, og "Denne" blive at for-
andre til "Den Skyldige".
Forresten intet at bemærke.

Cap. 149. Denne I know jeg og saa bør
indgaae, da Misstanku om at
en Anden har begaaet en
Forbrydelse, maa være nok
til at afholde mig fra at
ienderstøtte ham, og jeg vil
saa, om jeg desuagtet gjør
dette, maa finde mig i at
lide den i § 149 fastsatte
Straf. Medhjælperne og
Skalene ere blandt Forbry-
dere i Almindelighed de far-
ligste og man bør derfor ef-

Seu min Formening paa
ingen Noade sijs dem Tu-
der under Arrene.

ad. 150. Enig i det Væsentlige, men
saaflaas konstruereet sa-
ledes:

" Som Medhjælperne an-
sees ikke i Vogen, fordi
han ei anmelde eller
forhindret Forberedelse
for til en Forbøjdelse
eller denne selv, eller
fordi han ei hindrer
en Forbøjders Udvigel-
se eller søger at paa-
gribe ham, og han straf-
tes ei for saadan unde-
ladt Handling, uden
for saavidt Saadant
paa Grund af hans
særegne Stilling eller
Forbøjdelens og de forhæn-
den værende Tilfælde

Bestkaffend og trykkelig
i denne Lov er bestemt

Christiania den 25 August 1829.

Friesen.

Bemærkninger

ved Statsraad Vogts Udkast
til et Capitul i Criminalloven,
om Delagtighed i Forbrydelser,
se, dat. 24 Juni 1829.

Da der i dette Capitul ei alene
handles om dem der befales,
live, true eller forlede Andre
til at begaa Forbrydelser (s. 133-
134-137-39.), men ogsaa om
Medhjelpere (s. 135-136, 144-
148.), om Stimpling (s. 140-143.)
og om forføint Anvendelse,
saa kunde det synes som
Overskriften var for ind-
skrænket. Det henstilles
derfor, om det ikke vilde
være bedre at inscribere
Capitlets saaledes:

"Om Ophavs- og Hovedmand
i en Forbrydelse, samt om
dem, der som Medhjæl-
pere (*), Medridere eller
paa anden Maade deltag-
te i samme."

Vel indrømmer jeg, at Holrig-
ket "Deelagtighed" sensu latins-
simo indbefatter baade Op-
havs og Hovedmand, som
naturligvis tage den virk-
somsste Andeel i Forbrydel-
sens Udførelse, og alle de andre,
som paa en eller anden Maade
dermed befatte sig; men tager
man Ordet i en mere indstren-
ket Betydning, saa forstaaer

(*). Man kunde maaskee her tilføie
"Halere"; thi uagtes man vel efter den
gængse Talebrug, naar der handles om
Halere, egentlig kun mener dem, som
understøtte Tjuver, saa antager jeg
dog at Ordet rettelig kan bruges
om Enhver, der understøtter
hvilken som helst Forbryder, efter-
at han har begaaet en Forbrydelse.

man dog derunder næppe
Hovedmanden eller den
som udfører den egentlige
Forbrydelse. Net, og med
Hensyn hertil turde det,
for at undgaae Utydelighed
eller Forvirring i Begreber-
ne, være det hensigtsmæssig-
ste at gjøre Overensniten
noget mere omfattende.

Paa Grund af det foranfor-
te formener jeg Capitlet bur-
de begynde med en saadan
Bestemmelse, som den der
indeholdes i det Hannover-
ske Udkast § 63.

"Alle Deeltagere i en
Forbrydelse, Oprørsmand,
Medhjælperne, Tølvne og
Medvidere, ene Straffe-
lovene underkastede."

ad §§ 133 og 135. Disse Bestemmelser
er omtrent de samme som

indeholdes i det Hannover-
ske Udkast § 64, og det fore-
kommer mig, som man, ved
at følge samme har dem mere
sam lide.

Denne § ligger omtrent
saaledes:

"Som Ophavsmand til en
Forbrydelse anses:

a, Enhver, som umiddelbar
har bevirket Forbrydelsen
ved en af ham selv fore-
tagen Handling.

Sremdeles anses som Oph-
avsmand og straffes, som
om han selv Gjerningen
gjort havde, Enhver:

b, som forfættelig har ydet
den der har begæret eller
forsøgt at begære en For-
brydelse, saadan Hjælp,
uden hvilket den Tild-
brydelse ikke vilde
have været mulig;

en som forfættelig ved bestemt
og umstændelig Tilraadelse,
ved Betaling, Belønning,
eller Løste derom, ved
Købt, Trudsel eller Re-
fæling, ved forfættelig For-
anledigelse af og Benyttel-
se af en Vildfarelse, ved
Opvaktelse af og Benyttel-
se af en Lidenskab eller
Lidsbevægelse, eller ved
Forsørelse har bestemt
Gjerningsmanden til For-
brøgdelsens Udseelse."

ad § 134. Jeg synes, den der ved de
angførte Motiver havde for-
maet en Andent til at begaa
en Forbrøgdelse, burde endog
straffes hårdere end Gjer-
ningsmanden, hvis denne
havde & lod det blive ved
Forsøget. At han ikke
kan faa nogen mindre Straf

følger formentlig af hvad
der er sagt i Bemærkningerne
ad § 133 og 135 under Lit. b. —

ad § 136. Saalenge Slagtinge staa
under Fædrenemagten, troer jeg
denne deres Stilling bør kom-
me dem tilgode inden Skuffen
til Alderen, som det maa ske
i det Hele kunde være rettest,
ei at berøre. Hvorvidt
det Respektforhold som
skulde finde Sted mellem
Husband og Tjener, i det an-
førte Tilfælde bør kunne tjene
til Undskyldning for den
sige er et vanskeligt Spørgs-
maal; da det imidlertid især
maa antages paa. hvorvidt det
kan oplyses om deres afhængige
Stilling har virket paa deres
Beslutning, og dette i Slutningen
af Paragraffen er sagt, saa
troer jeg Udtrykkene "eller andre,

hvis Husbond han er" kan
blive staaende.

Forøvrigt foreslaaes § en
confrueret saaledes:

"Forbrüderens Hustru, de
under hans Tilfjyn og Blive
staaende Slagtinge i ret
nedsigende Linie, hans
Fosterbørn, Mejdninge
eller Andre, hvis Forfædre
eller Husbonde han er,
straffes, hvis de befindes
at have ydet ham saadan
Hjælp til Forbrüders
Udførelse som i § 134
under Lit. b anført, kun
som Medhjælperne efter §
145, medmindre det efter
Omstændighederne maa an-
tages, at deres afhengige
Stilling ei til hin Med-
virkning har bevegelses dem."

§ 145 Indet at bemærke, uden at Ud-

Erkjendelse i Begyndelsen af §-en
maaskee kunde gives saaledes:

"Anstifteren tilregnes ei alene
den Gjerning, som han ud-
trykkelig og navnlig har er-
klæret, at ville have udført,
men ogsaa:" etc.

ad § 138. Skulde intet at bemærke. (Hann. § 67, 1.)

ad § 139. Her tror jeg ikke heller, noget
behøves at tillægges. (Hann. § 68, 3.)

ad § 140. Enig i denne §. Kun indstilles
følgende Forandringer:

1. Om ikke Begyndelsen kün-
de konstruæres saaledes:

"Have to eller flere Personer
bestemt i Fællesskab at ud-
føre en bestemt Forbrydelse, og
Det henstilles dehos, om det ikke
maatte anses rigtigt at tilføie
de Udtrykke, som findes saavel
i den Bayeriske Lov (§ 56,) som

i det Hannoverſke Udkast (1756);
"af fælleds Interesſe;" de kunde
da tilføjes efter Ordene "i
Fællesſkab" ſaaledes: "og af
fælleds Interesſe".

2., at Slutningen: "ſom derfor
i Loven maatte være ſatte",
ſaaledes forandres:

"ſom derfor i denne Lov maatte
være beſtemte".

3., om ikke Complot eller Sam-
menrottelse vilde være et
bedre Udtryk end Stempeling,
hvorved man egentlig tænker
ſig et oprørsk Forſægen
ſeditio, tumultus. ſaaledes
beſkrives Ordet og i Weigles jurid.
Gloſſarium. Efter 6.4.3
maa Ordet betyde Sammen-
ſværgelse med Kongens Fer-
ſen. Ordet Complot er vel
ikke norſk, men heller ikke
tydsk, og benyttes ikke desto
mindre baade i den Bayerſke

Lov og det Hannoverske Landst.
Den egentlige Betjænding af
Complot er at det er un man.
vais dessein formé entre deux
ou plusieurs personnes, som
kan gaa ud paa hvad det skal
være. Jeg stemmer derfor
paa dette Ord.

ad § 141. Ordet Stempeling forandres
til Complot, hvis Bemærkning
gen. N° 3 ad § 140 bifaldes, (og
derhos formener jeg at § 142,
(i Hann. § 72.) kan indtages
i denne §, hvorved den
vilde komme til at lide
saaledes:

"Har en Deltager i et
Complot ikke medvirket
til den afslatte Forbrydelse,
ses udførelse eller hjælpes
Gjerningsmanden saaledes
som i § 140 er sagt, skal
han dog straffes efter lo.

meldte §, om Complottet
af haw er auffslet; men
hvis haw er simpel Delt.
tager deris, straffes haw
blot som for Forsög, Hvor-
ved dog maa tages i Bet.
ragtning, om haw senere
har forandret sin Beslut-
ning, og derom før eller
inder Udförelsen tydelig
og bestemt har underret-
tet de övrige Deltagere?"

ad § 143. Indet at bemærke ved at
Ordet "Stempling" for andres
del Complot, er et 8de maa-
ske kunde begynde saale-
des

En Deltager i et Complot
straffes for Straff, naar
haw o. f. v "

ad § 144. Enig heri, kan indstilles om
ikke det a: skände medtageren

Forandring og komme til at
Ejde saaledes:

"hvis han, enten før eller
under Forbrydelsens Uddøvel-
se har lovet Gjerningsman-
den at skjule ham og hans
Gjerning eller forbundet sig
til at yde ham hjælp eller
lev anden Hjælp naar den
var fuldbyrdet;"

Det forekommer mig nemlig
som de Udkastet, der staaer i
Udkastet "har skjult eller
bidraget til at skjule ham",
er alt for indspærkede.

Og saa ved det d. tillader
jeg mig at foreslaae følgende
forandrede Confræktion:

"staaer paa Vagt, eller i
spionnet Lideligheden medens
Forbrydelsen blev udført."

28/145. Indet at bemærket

ad § 146. Enig, kan at den gives færdig

Bejndelse:

"Kan en Medhjælper godtgjøre, at han o. s. v."

ad § 147. Enig, kan henstilles at Ordet "efterkomme", for andres til "opfyldte".

ad § 148. Da det er faare vanskeligt at komme efter en Andens Medliv, og den Tirade, at den Skyldige skal slippe med Fængsel eller Bøder, om han blot har begaaet de omtalte Handlinger for at tjene den Skyldige, let kunde gjøres det umæltigt at komme hævvidene tillids, saa troer jeg denne Tirade bør udgaa. Handlingens Tilregnelighed synes mig ikke at blive mindre derud, at jeg haler for at befordre en andens Interesse end

svær
om det for min egen, og
nogen Interesse vil der desuden
aldrig findes at ligge til Grund
for en saadan Handling, om
det saa ikke er anden, end
at insinuere sig hos Gjærnings-
manden. Antages dette
saa vil det Indvirkende gaae
ud, og "Denne" blive et for-
andret til "Den Skyldiges".
Fornesten intet at bemærke.

Sad § 140. Denne § svær jeg og saa bør
udgaae, da Mistanken om at
en Anden har begaaet en
Forbrydelse, maa være nok
til at til at afholde mig
fra at understøtte ham,
og jeg altsaa, om jeg desuag-
tet gjør dette, maa finde
mig i at lide den i § 149
fastsatte Straff. Mordkjel-
perne og Halene ere blandt
Forbrydere i Almindelighed

de farligste, og man bør derfor,
efter min Formening paa ingen
Maade sige dem Gud er under
Armen.

Art 130. Enig i det Væsentlige, men
foretales instrueret saale-
des:

Som Medhjælperne anses
ikke Nogen, fordi han
ei anmelder eller forhi-
sner Forberedelsen til en
Forbrydelse eller denne selv,
eller fordi han ei hindrer
en Forbryders Undvigelse
eller søger at paagribe
han, og han straffes ei
for saadan undvægt Handling,
uden forsaavidt Saadant
paa Grund af hans seu-
 egne Stilling eller Forbry-
delsens og det for Haanden
vevende Tilfældes De-
straffenhed udtrykke-

lig i denne Lov er be-
stemt."

Christiania d. 21. August 1829.

Falsen."